

Koen Goudriaan

“De 1000 van Gouda”

Magistraat en vroedschap:

De vroedschap van 1444

Inleiding

De 1000 van Gouda

De dataverzameling “De duizend van Gouda, de Goudse elite in de middeleeuwen (tot 1589)” heeft een voorgeschiedenis die teruggaat tot de periode 1988-91. In die jaren bezocht ik het Goudse archief met het plan om een systematisch onderzoek te publiceren naar de Goudse elite van de veertiende, vijftiende en zestiende eeuw. Ter voorbereiding verzamelde ik in eerste instantie de gegevens over de schepenen, de burgemeesters, de tesoriers en de leden van de vroedschap en identificeerde hen zoveel mogelijk, waarbij identiteitsnummers werden toegekend. Andere lijsten volgden, zoals die van de drie belangrijkste categorieën stadsdienaren (kerk-, gasthuis- en Heilige Geestmeesters), en zeer voorlopige lijsten van de grafelijke beampten (kasteleins, baljuwen en schouten). Ook werden verschillende bronnen getranscribeerd die licht werpen op sociaal-economische kenmerken van de Goudse bovenlaag: brouwers en verstrekkers van leningen aan de stad.

Identificatie en naamgeving

De lijsten in de dataverzameling ‘De duizend van Gouda, de Goudse elite in de middeleeuwen’ betreffen individuen die ieder als zodanig erkend worden door toedeling van een identificatienummer. Zo’n toekenning is in het algemeen gebaseerd op naamsgegevens geput uit uiteenlopende bronnen in combinatie met ‘circumstantial evidence’. Bij dit laatste kan gedacht worden aan chronologische verenigbaarheid, het voorkomen in een aaneengesloten reeks bijvoorbeeld van opeenvolgende tesoriersjaren, het ontbreken van homoniemen (gelijkluidende namen) en de overeenkomst in schepenzegels. Anders gezegd: een naam in een bron, bijvoorbeeld in het Stadsdienarenboek, is nog niet meer dan een naam. Pas als er een identificatienummer aan is gegeven, is vastgesteld om wie het gaat en kunnen we de persoon ook in andere bronnen uit dezelfde periode volgen. Een moeilijkheid is het veelvuldig voorkomen van homoniemen bestaande uit veel voorkomende naamsonderdelen, bijvoorbeeld Jan Dirksz. In het algemeen is voorzichtigheid betracht bij het gelijkstellen van personen die worden genoemd in bronnen met onderling nogal uiteenlopende datering.

De bronnen geven de namen van dezelfde persoon vaak in allerlei varianten. Een eerste stap naar identificatie is dus het normaliseren of standaardiseren van de spelling van die namen om diverse bronnen met elkaar in verband te kunnen brengen. In de lijsten zijn de namen dan ook meestal in een genormaliseerde vorm weergegeven.

Identiteitsnummers

De identificatienummers zijn tijdens de bewerking doorlopend maar in verschillende reeksen toegekend. Ze volgen geen consequent alfabetisch of chronologisch systeem. In de loop van de bewerking moesten sommige nummers vervallen; dat gebeurde stilzwijgend.

De reeksen:

- schepenen en burgemeesters: 1 t.m. (ca.) 556
- (substituut-) kasteleins, -baljuwen en -schouten uit de poortery (voorzover niet al van een nummer voorzien): 701vv
- vroedschappen en veertigen (nieuwe namen): 901-953
- trossiers (nieuwe namen): vanaf 971
- enkele nagekomen burgemeesters: 1001vv
- de kerkmeesters van 1423-1483 (nieuwe namen): 1101vv
- stadsdienaren vanaf 1486 (nieuwe namen): 2001vv, met een na correcties ontstane reeks 2201vv
- de (nieuwe) namen in de bijlagen van Hibben: 3001vv
- de (nieuwe) namen van stadsdienaren van de jaren 1573-1589: 3100vv

Kijk voor een uitgebreide uitleg, inclusief afkortingen van bronnen en literatuur in het Algemene document over de gehele dataset.

Magistraat en vroedschap: De vroedschap van 1444

Het bestand bevat de leden van het gerecht en de vroedschap die vermeld staan in een brief van het Goudse stadsbestuur aan de Raad (het Hof) van Holland d.d. 29 jan. 1444, bewaard NA, Archief Hof van Holland (toegang 3.03.01.01) inv. 5: Memoriale Rosa IX f. 58v. Afgedrukt R.W.G. Lombarts e.a.(ed.), *Memorialen van het Hof (den Raad) van Holland, Zeeland en West-Friesland van den secretaris Jan Rosa*. Delen VII, VIII, IX, X (Leiden 1985) 266-267 nr. 197.

De namen zijn vermeld in de vorm en de volgorde waarin ze in de bron voorkomen. In de eerste kolom wordt het identificatienummer gegeven dat uitwisseling met andere lijsten van de dataverzameling 'De Goudse elite in de middeleeuwen' mogelijk maakt. In de vijfde kolom duidt sc op vermelding als schepen, vr op vermelding als lid van de vroedschap.

Literatuur:
Duizend jaar, 67

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Magistraat en vroedschap: Vroedschap 1444

Idnr	Voornaam	Patroniem	Toenaam	Rol
991	Jan		Utenhove	schout
233	Herman	Jacobszoen		burgem
250	Dirc		Sonderdanck	sc01
251	Dirc	Pieterszoen		sc02
281	Andries	Jacobsz	Heyde v	sc03
286	Aernt	Gijsbrechtsz		sc04
291	Willem	Aelbrechtsz		sc05
294	Jan	Jacobsz	Zijl v	sc06
213	Jan	Willemszoen		vr01
285	Martijn		Zonderdanck	vr02
240	Jan	Ockersz		vr03
229	Mertijn	Claesz		vr04
273	Jan	Woutersz		vr05
289	Wouter	Gerytsz		vr06
256	Kerstant	Gijsbrechtsz		vr07
284	Geryt	Gerytsz	Veen vd	vr08
221	Huge	Dapperszoon		vr09
253	Pieter	Willemsz		vr10
295	Dirc	Dircxz		vr11
288	Geryt	Paeuwenzoon		vr12
992	Willem		Riet	vr13
237	Pieter	Aelbrechtszoen		vr14
248	Jacob	Heynricxzoen		vr15
279	Pieter		Scilt	vr16
293	Jacob	Nyessen		vr17
292	Geryt	Janszoen		vr18
212	Herman	Dammasz		vr19
275	Adriaen	Gerytsz		vr20